

Okul Öncesi Eğitimde Türkçe Etkinliklerinde Kullanılan Hikâye Anlatım Tekniklerinin Çocukların Dikkat Süresi Üzerine Etkisi

The Effects Of The Storytelling Tecniques Used İn Turkish Language Activities İn Preschool Education On Children's Attention Span

İpek VAROL, Selinay ÂLÂ, Mine ETİ

Geliş Tarihi/Received: 10/10/2019 Kabul Tarihi/Accepted: 10/01/2020 Yayın Tarihi/Published: 15/01/2020

Özet: Bu araştırma, okul öncesinde Türkçe etkinlikleri içerisinde önemli bir yeri olan hikâyeleri çocuklara anlatırken farklı anlatım tekniklerini kullanmanın çocukların dikkat süresi üzerinde etkisinin olup olmadığını belirlemek için yapılmıştır. Araştırmanın hikaye anlatımında kullanılan tekniklerin dikkat süresi üzerindeki önemli etkisini vurgulaması bakımından alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden "durum çalışması" modelinde tasarlanmıştır. Araştırmanın örneklemini Zonguldak ilinin Karadeniz Ereğli ilçesinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında öğrenim gören 60 çocuk oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri gözlem ve görüşme yoluyla toplanmıştır. Elde edilen veriler geliştirilen rubrik ile değerlendirilmiş, frekans ve yüzdeler hesaplanmıştır. Çalışma sonucunda kullanılan hikâye anlatım tekniklerinin dikkat süresi üzerindeki etkileri önlük ile anlatım tekniğinde %60 çok iyi, hikaye kartı tekniğinde %57 çok iyi, kukla ile anlatım tekniğinde %41 çok iyi ve düz anlatım tekniğinde %20 çok iyi olarak belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim; Hikâye Anlatım Teknikleri; Dikkat

Abstract: In this research was conducted to determine whether using different narrative techniques to tell children stories that have an important role in pre-school Turkish activities has an effect on children's attention span. The research is thought to contribute to the field in terms of highlighting the significant impact of techniques used in storytelling on attention span. The research is designed in a "case study" model from qualitative research methods. The sample of the study consists of 60 children studying in pre-school education institutions under the Ministry of National Education in the Black Sea Ereğli district of Zonguldak province. The data of the study was collected through observation and interview. The data were evaluated with the developed rubric and the frequency and percentile values were calculated. The effects of the storytelling techniques used in the study on the attention span were 60% very good in Apron expression technique, 57% very good in Story card technique, 41% very good in puppet expression technique and 20% very good in plain expression technique.

Keywords: Preschool Education; Storytelling Tecniques; Attention

1. Giriş

Okul öncesi dönemi olarak adlandırılan 0-6 yaş dönemi çocuğun yaşamında ileriki hayatına etkileri bakımından en önemli dönemlerden biridir. Gelişim açısından birçok kritik dönemi içeren bu sürede çocuğa verilen her şey onun geleceğini belirler. Çocuğun doğumundan sonra ailede başlayan eğitim, okul öncesi kurumları tarafından desteklenmektedir. Okul öncesi eğitim çocuğun beden, zihin ve duygu gelişimini sağlarken onları ilköğretime hazırlamayı, elverişsiz ortamda yetişen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı sunmayı, çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamayı amaçlamaktadır (Öztürk, 2010).

Çocuğun Türkçeyi doğru ve güzel konuşmasında, diğer bireylerle etkileşimde bulunmasında dil gelişimi önemli bir yer tutmaktadır. Dil gelişimi seslerin, sözcüklerin, sembollerin kazanılması, saklanması ve dilin kurallarına uygun kullanılmasını içeren bir süreçtir. Bu süreç doğumdan itibaren başlayıp yaşam boyu devam etmektedir. Bu süreçte çocuğun ilk önce alıcı dil gelişmekte ardından ifade edici dili gelişmektedir. Alıcı dil, dil ile ilgili unsurları doğru duymak, anlamak, yorumlamak açısından önemliken; ifade edici dil ise istek, duygu ve düşüncelerin doğru anlaşılır bir şekilde ifade edilmesi açısından önemlidir. Alıcı ve ifade edici dili gelişmemiş olan çocuk, dili iletişim amaçlı kullanmakta yetersiz kalacak, söylenenleri anlamamanın yanında isteklerini ifade etmede de başarısız olacaktır (Öztürk, 2005).

Alıcı dil ve ifade edici dilin geliştirilmesinde hikayelerden büyük ölçüde yararlanılmaktadır. Hikayeler hayatın her noktasında kullanılan, geçmişten günümüze büyükler tarafından anlatılan, okul öncesi dönem çocuklarının dil gelişimini desteklemek için kullanılan etkili araçlardan biri olmuştur. Türkçe etkinlikleri içerisinde yer alan hikaye anlatımı çocukta ifade edici dili geliştirirken kelime hazinesine de katkı sağlar. Özellikle çocukla etkileşimli bir şekilde gerçekleştirilen hikaye anlatımları çocuğun gelişimi açısından oldukça önemlidir (Işıkoğlu Erdoğan, Akay, 2015). Etkileşimli bir şekilde anlatılan hikayeler ile çocuklara problem çözme becerisi kazandırılır, hayal güçlerini ve yaratıcılıkları geliştirilir, iç dünyalarını yansıtmaya olanağı sağlanır (Zembat ve Zülfikar, 2006). Çocuklar kendilerine anlatılan, okunan hikayeler ile bilgi sahibi olur, hayata farklı açılardan bakmayı öğrenirler (Ekici, 2014; Gönen ve Veziroğlu, 2013; Nas, 2002; Şimşek, 2004; Ural, 2013). Aynı zamanda hikaye etkinlikleri sırasında çocuklar sırasını bekleyerek birbirlerinin konuşmalarını dinlemekte bu sayede dinleme becerileri gelişmektedir (Aral, Kandır ve Yaşar, 2000b).

Dinleme becerisi anlama gücüne yönelik bir beceridir ve çocuğun ilk kazandığı beceridir. Dinleme becerisi, konuşan kişiye ve gönderilen mesaja odaklanmayı gerektirmektedir. Bu nedenle bu becerinin kazanılmasında dikkatin büyük önemi bulunmaktadır. Dikkat, zihnin bir konu üzerinde toplanmasıdır. Kendiliğinden dikkat ve istençli dikkat olmak üzere iki biçimde görülür. Kendiliğinden dikkatte fazla enerji harcanmaz, zihnimiz kendiliğinden bir konu üzerinde toplanır; istençli dikkat ise bir şeyi anlayabilmek için gösterdiğimiz çabadır. Bu çaba ile zihinsel yeti ve yetenekler daha verimli olarak çalışmakta bu nedenle eğitimde istençli dikkatin önemi daha da artmaktadır (Binbaşıoğlu, 1995). Dikkat "ilgi" ile bağlantılı bir kavram olduğundan çocuk ilgi duyduğu nesneye karşı daha çok dikkat gösterir. Çocukta ilgi ise güçlü bir uyarının etkisiyle uyandırılabilir. Dikkati sağlamada çeşitli uyarıların etkisinden yararlanması, hikaye anlatımında da farklı yöntemlerin geliştirilmesine neden olmuştur. Bu yöntemler: düz anlatım, hikaye kitabı ile anlatım, hikaye kartı ile anlatım, pazen tahta kartı ile anlatım, kuklalar ile anlatım, televizyon şeridi ile anlatım, slayt ile anlatım, tepegöz ile anlatım, pandomim ve dramatizasyondur (Bektaş, 2010).

En sık kullanılan düz anlatım tekniğinde öğretmen herhangi bir görsel araç kullanmadan ses tonu, jest ve mimiklerini hikayeye uygun şekilde ayarlayıp anlatımını yapmaktadır. Herhangi bir araç kullanılmadığı için dikkatin dağılmasına sebep olabilir (Aral, Kandır, Yaşar, 2000b).

Hikaye kitabı ile anlatma tekniğinde her sayfa okunduktan sonra çocuklara gösterilir, hazır resimli kitaplar kullanıldığı için ayrıca bir hazırlığa gerek duyulmamaktadır. Bu teknikte de görsel uyarıların niteliği, anlatımın görseller ile desteklenmesi dikkati sağlamaktadır.

Hikaye kartı ile anlatma tekniğinde boyut, renkler, çocuğa uygunluk özelliklerini dikkate alarak hazırlanan kartlar kullanılır. Öğretmen her kartı sırayla çocuğa göstererek hikayeyi anlatır, her anlatımdan sonra gelecek kart merak edileceği için bu teknikte ilgiyi canlı tutmaktadır (Saatli, 1997).

Pazen tahta kartıyla anlatım tekniğinde öğretmen her kartı sırası geldikçe pazen tahtaya yerleştirilir, kart gösterildikten sonra kaldırılıp diğer kartın konulması çocukta dikkatin dağılmasını önlemektedir (Tür ve Canbolat, Yayın no: 14).

Kuklalar ile anlatma tekniğinde her karakter için ayrı ayrı kuklalar hazırlanır. Karışıklık yaşanıp dikkatin dağılmaması için her kukla sırası geldiğinde uygun ses tonunu kullanarak oynatılır (Aral, Kandir, Yaşar, 2000b).

Televizyon şeridi ile anlatma tekniğinde hikaye beyaz bir kumaşa çizilir, 2 çubuğa başı ve sonu sarılır, kutu şeklinde bir araca geçirilen çubuklar yavaşça çevrilerek hikaye anlatılır.

Slayt ile anlatma son zamanlarda okul öncesi eğitim kurumlarında slayt makinelerinin alınmasıyla daha çok kullanılmaya başlanan bir tekniktir, önceden sunu haline getirilen hikayeler slayt cihazıyla yansıtılarak anlatılmaktadır (Aral, Kandir ve Yaşar, 2000b).

Tepegöz ile anlatım tekniğinde ise hikaye anlatılmadan önce asetatlı kâğıda çizilmiş olan resimler sıraya konulur, sıra ile tepegöz sahnesinde veya düzgün bir duvarda gösterilir (Saatli, 1997).

Hikaye anlatımında kullanılan bu teknikler çocuğun dikkatini anlatılan konuya, öğretmene odaklayabilmesi açısından önemlidir. Çünkü okul öncesi dönem çocuğunun dikkat süresi çok kısadır. Bu nedenle kullanılacak tekniğin özenle seçilmesi gerekmektedir (Öztürk, 2005).

Çocukta dikkat yetisi büyümeyle birlikte gelişmektedir. Dikkatin bir noktada toplanması ile birlikte hemen hemen her konu kavranabilmektedir. Ancak dikkati sağlamak oldukça zordur. Bu becerinin geliştirilmesi için çocuklarda dikkat çalışmaları yapılması gerekmektedir.

Dikkat becerisinin yaşamın her döneminde büyük bir öneme sahip olduğu bu nedenle okul öncesi dönemden itibaren geliştirilmeye başlanmasının çok önemli olduğunu vurgulayan Ettrich (1998), bu sayede daha ileriki yıllarda bazı eğitimsel sorunların önüne geçilebileceğini belirtmektedir.

İlgili alan yazını incelendiğinde, dikkati geliştirmenin eğitim sayesinde mümkün olduğu vurgulanmaktadır. Ettrich (1998); Helmke ve Renkle (1993); Lauster (1999); Özdoğan (2001) dikkat becerilerinin eğitim ile geliştirilebileceğine dikkat çekmektedirler.

Barchmann, Kinze ve Roth'a (1991) göre dikkat becerisi, dikkat toplama çalışmaları ile geliştirilebilir.

Kaya (1989) ve Kaymak (1995), okul öncesi dönem çocukları ile yapmış olduğu dikkate yönelik çalışmalar sonrasında dikkat geliştirme eğitimi alan çocukların dikkat süresinde artışların olduğunu saptamışlardır. Tüm bu bulgular dikkat süresinin bu alana yönelik verilecek bir eğitimle geliştirilebileceğini vurgulamaktadır.

Çocuklarda dikkat süresinin uzatılması için yapılan çalışmalarda hikaye anlatım tekniklerinin önemli bir payı olduğu görülmektedir. Özellikle hikaye anlatımında kullanılan farklı tekniklerin ilgiyi daha canlı tutarak dikkati sağladığına değinilmiştir.

Bu araştırma ile hikaye anlatımında kullanılan yöntemlerin çocukların dikkat süreleri üzerindeki etkisinin olup olmadığını belirlemek amaçlanmıştır. Yapılan literatür taraması sonucunda hikaye anlatım tekniklerinin dikkat süresine ne derece de etki ettiğine dair bir araştırmanın bulunmaması, çalışmayla birlikte hikaye anlatımında kullanılan tekniklerin dikkat süresi üzerindeki önemli etkisinin vurgulanması bakımından çalışmanın alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2. Yöntem

2.1. Araştırma Deseni

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı ve verilerin analizine yer verilmiştir. Okul öncesi eğitimde Türkçe etkinliklerinde kullanılan hikaye anlatım tekniklerinin dikkat süresi üzerindeki etkisini belirlemeyi amaçlayan bu çalışma nitel araştırma yönteminin, durum çalışması modelinde tasarlanmıştır. Froenkel ve Wallen (2006) materyallerin, etkinliklerin, durumların ya da ilişkilerin niteliğinin incelendiği çalışmaları nitel araştırmalar olarak tanımlamaktadır. Mc Millan (2000) durum çalışmalarını bir ya da daha fazla olayın, ortamın, programın, sosyal grubun ya da diğer birbirine bağlı sistemlerin derinlemesine incelendiği yöntem olarak tanımlamaktadır. Hikaye anlatımı esnasında kullanılan tekniklerin çocukların dikkat süresinin üzerinde olumlu-olumsuz yönde bir etkisi olup olmadığını incelemek, hikaye tekniğine karşı tepkisini belirlemek ve hangi tekniğin çocukların dikkat süresini arttırdığını tespit etmek amacıyla bu yöntem tercih edilmiştir.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın evreni 2018-2019 eğitim öğretim yılında Zonguldak ilinin Karadeniz Ereğli ilçesindeki Milli Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okulları oluşturmaktadır. Örneklem, araştırmanın amacı temel alınarak uygun/kazara örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Uygun örnekleme yöntemi, araştırmacı tarafından incelenen konu hakkında fikir sahibi olmak için evrenden alınan ve o evreni temsil ettiği düşünülen örneklemden verilerin toplanması olarak ifade edilmektedir (Neuman, 2014; Kothari, 2004). Araştırmanın örneklemini Karadeniz Ereğli İlçesinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı 3 anaokulunda bulunan yaş grubu 68-72 aydan oluşan 60 okul öncesi dönem çocuğu oluşturmaktadır.

2.3 Veri Toplama Araçları

Araştırmada dikkati ölçmek için düz anlatım, hikaye kartı ile anlatım, çomak kukla ile anlatım, hikaye önlüğü ile anlatım teknikleri kullanılmıştır. Her hikaye dört farklı tekniğe uygun olarak hazırlanmıştır. Köpekler Bale Yapmaz hikayesi için hikaye önlüğü, kukla ve hikaye kartı hazırlanmıştır. Düz anlatım tekniği için hikaye öğretmenler tarafından herhangi bir materyal kullanılmadan anlatılmıştır. Üç Kedi Bir Dilek ve Ay'ı Kim Çaldı hikayeleri de aynı şekilde kukla, hikaye önlüğü ve hikaye kartı hazırlanarak veri toplama süreci için kullanılmıştır. Dikkatin belirlenmesi amacıyla her hikaye için ayrı rubrik geliştirilmiştir. Her rubrik dikkati ölçebilmek amacıyla altı maddeden oluşmaktadır.

2.4. Verilerin Toplanması

Bu araştırmanın amacı doğrultusunda verileri toplamak için çocuklara “Üç Kedi Bir Dilek”, “Köpekler Bale Yapmaz”, “Ay'ı Kim Çaldı” hikayeleri düz anlatım, önlük ile anlatım, kukla ile anlatım ve hikaye kartı ile anlatım teknikleri kullanılarak iki gün ara ile ve her anasınıfında farklı hikaye okunacak şekilde, belirlenen tekniklerin üç okulda da uygulanmış olmasına dikkat edilerek anlatılmıştır. Hikayeler seçilirken çocuk kitaplarının içeriksel ve biçimsel olarak sahip olması gereken özellikler göz önünde bulundurulmuş; bu özellikler dikkate alınarak çocukların yaş ve gelişimlerine uygun, dilin sade ve açık olduğu, çocuğu olumlu duygulara yönlerecek nitelikte hikayeler seçilmiştir. Hikaye anlatım süreçlerinin tamamı video kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır. Çocukların hikaye anlatım esnasında dikkatini ölçmek için rubrikler geliştirilmiş, uzman görüşü alınarak, önerileri doğrultusunda düzenlemeler yapılmıştır. Rubrikler, belirlenmiş ölçütler takımına dayalı olarak öğrenci performansının değerlendirilmesi için geliştirilmiş puanlama yönergeleridir. Dikkati ölçmek için geliştirilen rubrikler hikaye anlatımında belirlenen dört teknik için ayrı ayrı bölümlerden oluşmakta, her bölümün altında kriterler bulunmaktadır. Toplanan veriler, bu rubriklerde 60 çocuk için ayrı ayrı puanlandırılmıştır.

Tablo1. Hikâye anlatım tekniklerinin okullarda uygulanış dağılımları

	1.Okul	2.Okul	3.Okul
Üç Kedi Bir Dilek			
Düz anlatım	√		
Hikaye önlüğü ile anlatım		√	
Kukla ile anlatım ile anlatım			√
Hikaye kartı ile anlatım	√		
Köpekler Bale Yapmaz			
Düz anlatım		√	
Hikaye önlüğü ile anlatım			√
Kukla ile anlatım	√		
Hikaye kartı ile anlatım		√	
Ay'ı Kim Çaldı			

Düz anlatım		✓
Hikaye önlüğü ile anlatım	✓	
Kukla ile anlatım		✓
Hikaye kartı ile anlatım		✓

Her hikaye anlatım teknikleri uygulanırken her okulda dört farklı tekniğin kullanılmasına dikkat edilerek uygulama yapılmıştır. 1. Okulda Üç Kedi Bir Dilek hikayesi için hem düz anlatım tekniği hem de hikaye kartı ile anlatım tekniği ile uygulanmıştır aynı zamanda Köpekler Bale yapmaz hikayesi için kukla ile anlatım tekniği ile uygulanırken Ay'ı Kim çaldı hikayesi için hikaye kartı ile anlatım tekniği kullanılarak uygulama yapılmıştır. 2. Okulda Üç Kedi Bir Dilek hikayesi için hikaye önlüğü ile anlatım tekniği ile uygulanırken Köpekler Bale Yapmaz hikayesi için hem hikaye kartı hem de düz anlatım tekniği ile uygulanmıştır. Ay'ı Kim Çaldı hikayesi için ise kukla ile anlatım tekniği kullanılarak uygulama yapılmıştır. 3. Okulda ise Üç Kedi Bir Dilek hikayesi için kukla ile anlatım tekniği kullanılarak uygulanırken Köpekler Bale Yapmaz hikayesi hikaye önlüğü ile anlatım tekniği kullanılarak uygulama yapılmıştır. Ay'ı Kim Çaldı hikayesi için ise hem düz anlatım tekniği hem de hikaye kartı ile anlatım tekniği kullanılarak uygulama yapılmıştır. Böylelikle her okulda dört teknik üç farklı hikaye üzerinden uygulanmış ve video ile kayıt altına alınmıştır ve rubrikte ki dikkat ile ilgili sorular her çocuk için yanıtlanmıştır.

2.5. Verilerin Analizi

Elde edilen veriler, araştırmanın amacına uygun gruplandırılarak frekans (f) ve yüzde (%) değerlerini içeren tablolar halinde gösterilerek açıklanmıştır.

3. Bulgular

Bu bölümde uygulamalar sonucunda ortaya çıkan bulgular ve bulgulara ait yorumlar yer almaktadır. Araştırma sürecinde her anlatım tekniği için hazırlanan rubriklerdeki maddelerden elde edilen veriler analiz edilerek yüzdelik değerleri tablolar halinde verilmiştir.

Tablo 2. Tekniklerdeki 6 maddeye ait toplam frekans ve yüzde dağılımları

Teknikler		1 Geliştirilmeli	2 İyi	3 Çok İyi	Toplam
Düz Anlatım	F	95	193	72	360
	%	26	54	20	100
Hikaye Kartı	F	16	140	204	360
	%	4	39	57	100
Önlük	F	39	103	218	360
	%	11	29	60	100
Kukla	F	36	175	149	360
	%	10	49	41	100

Çocuklar anlatılan hikaye sonrasında 6 maddeden oluşan rubrik ile değerlendirilmişlerdir. Hikaye anlatımı sırasındaki davranışları ve hikaye sonrası sorulan sorulara cevap verme derecelerine göre rubriklerle aranan nitelikler puanlanmıştır. Tablo 1. de elde edilen verilere göre düz anlatım tekniğinin %26 geliştirilmeli, %54 iyi, %20 çok iyi puan; hikaye kartı ile anlatım tekniğinin %4 geliştirilmeli, %39 iyi, %57 çok iyi puan; önlük ile anlatım tekniğinin %11 geliştirilmeli, %29 iyi, %60 çok iyi puan; kukla ile anlatım tekniğinin %10 geliştirilmeli, %49 iyi, %41 çok iyi puan aldığı görülmektedir. Genel değerlendirmede dikkati sağlama konusunda en yüksek yüzdelik değerleri sırasıyla %60 çok iyi ile önlük ile anlatım, %57 çok iyi ile hikaye kartı ile anlatım, %41 çok iyi ile kukla ile anlatım ve son olarak %20 çok iyi ile düz anlatım tekniğinin aldığı görülmektedir.

Bu verilere göre dikkati en iyi sağlayan tekniklerin sırasıyla önlük ile anlatım, hikaye kartı ile anlatım, kukla ile anlatım ve son olarak düz anlatım tekniği olduğu belirlenmiştir.

Her tekniğe ait maddelerin aldığı frekans ve yüzdelik değerleri ise şu şekildedir:

Tablo 3. Düz anlatım tekniğine ait frekans ve yüzde dağılımları

Maddeler		1	2	3	Toplam
1.Dinlerken göz teması kurma.	f	13	39	8	60
	%	22	65	13	100
2.Konuşanın/ okuyanın sözünü kesmeden dinleme.	f	1	14	45	60
	%	2	23	75	100
3.Etkinlik süresince konuşana/ okuyana odaklanma.	f	12	42	6	60
	%	20	70	10	100
4.Hikayenin başlığı sorulduğunda hatırlayıp söyleme.	f	40	15	5	60
	%	67	25	8	100
5.Hikaye kahramanları sorulduğunda cevap verebilme.	f	18	37	5	60
	%	30	62	8	100
6.Dinledikleriyle ilgili sorulara cevap verebilme.	f	11	46	3	60
	%	18	77	5	100

Bu değerlendirmeye göre Tablo 2. de elde edilen değerler incelendiğinde maddelerin aldığı yüzdelik değerler şu şekildedir: “Dinlerken göz teması kurma.” maddesinde %22 geliştirilmeli, %65 iyi, %13 çok iyi puan; “Konuşanın/ okuyanın sözünü kesmeden dinleme.” maddesinde %2 geliştirilmeli, %23 iyi, %75 çok iyi puan; “Etkinlik süresince konuşana/ okuyana odaklanma.” maddesinde %20 geliştirilmeli, %70 iyi, %10 çok iyi puan; “Hikayenin başlığı sorulduğunda hatırlayıp söyleme.” maddesinde %67 geliştirilmeli, %25 iyi, %8 çok iyi puan; “Hikaye kahramanları sorulduğunda cevap verebilme.” maddesinde %30 geliştirilmeli, %62 iyi, %8 çok iyi puan; “Dinledikleriyle ilgili sorulara cevap verebilme.” maddesinde ise %18 geliştirilmeli %77 iyi, %5 çok iyi puan aldığı görülmektedir.

Buna göre düz anlatım tekniğinin sırasıyla “konuşanın/ okuyanın sözünü kesmeden dinleme” konusunda çok iyi; “dinledikleriyle ilgili sorulara cevap verme”, “konuşana/ okuyana odaklanma”, “dinlerken göz teması kurma” ve “kahramanları sorulduğunda cevap verebilme” maddelerinde iyi; fakat “başlığı hatırlama” maddesinde yeterince etkili bir yöntem olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 4. Hikaye kartı ile anlatma tekniğine ait frekans ve yüzde dağılımları

Maddeler		1 Geliştirilmeli	2 İyi	3 Çok İyi	Toplam
1.Dinlerken göz teması kurma.	F	0	18	42	60
	%	0	30	70	100
2.Konuşanın/ okuyanın sözünü kesmeden dinleme.	F	0	7	53	60
	%	0	12	88	100
3.Etkinlik süresince konuşana/ okuyana odaklanma.	F	0	21	39	60
	%	0	35	65	100
4.Hikayenin başlığı sorulduğunda hatırlayıp söyleme.	F	14	18	28	60
	%	23	30	47	100

5.Hikaye kahramanları sorulduğunda cevap verebilme.	F	0	45	15	60
	%	0	75	25	100
6.Dinledikleriyle ilgili sorulara cevap verebilme	F	2	31	27	60
	%	3	52	45	100

Bu değerlendirmeye göre Tablo 3. de elde edilen değerler incelendiğinde maddelerin aldığı yüzdelik değerler şu şekildedir: “Dinlerken göz teması kurma.” maddesinde %0 geliştirilmeli, %30 iyi, %70 çok iyi puan; “Konuşanın/ okuyanın sözünü kesmeden dinleme.” maddesinde %0 geliştirilmeli, %12 iyi, %88 çok iyi puan; “Etkinlik süresince konuşana/ okuyana odaklanma.” maddesinde %0 geliştirilmeli, %35 iyi, %65 oranında çok iyi puan; “Hikayenin başlığı sorulduğunda hatırlayıp söyleme.” maddesinde %23 geliştirilmeli, %30 iyi; %47 çok iyi puan; “Hikaye kahramanları sorulduğunda cevap verebilme.” maddesinde %0 geliştirilmeli, %75 iyi, %25 çok iyi puan; “Dinledikleriyle ilgili sorulara cevap verebilme.” maddesinde ise %3 geliştirilmeli, %52 iyi, %45 çok iyi puan aldığı görülmektedir.

Buna göre hikaye kartı ile anlatım tekniğinin sırasıyla “konuşanın/ okuyanın sözünü kesmeden dinleme”, “dinlerken göz teması kurma”, “konuşana/ okuyana odaklanma” ve “başlığı hatırlama” maddesinde çok iyi; “kahramanları sorulduğunda söyleme” ve “hikaye ile ilgili sorulara cevap verme” maddesinde iyi bir yöntem olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4. Önlükle anlatım tekniğine ait frekans ve yüzde dağılımları

Maddeler		1 Geliştirilmeli	2 İyi	3 Çok İyi	Toplam
1.Dinlerken göz teması kurma.	f	0	6	54	60
	%	0	10	90	100
2.Konuşanın/ okuyanın sözünü kesmeden dinleme.	f	0	1	59	60
	%	0	2	98	100
3.Etkinlik süresince konuşana/ okuyana odaklanma.	f	1	17	42	60
	%	2	28	70	100
4.Hikayenin başlığı sorulduğunda hatırlayıp söyleme.	f	28	23	9	60
	%	47	38	15	100
5.Hikaye kahramanları sorulduğunda cevap verebilme.	f	5	26	29	60
	%	8	43	49	100
6.Dinledikleriyle ilgili sorulara cevap verebilme	f	5	30	25	60
	%	8	50	42	100

Bu değerlendirmeye göre Tablo 4. de elde edilen değerler incelendiğinde maddelerin aldığı yüzdelik değerler şu şekildedir: “Dinlerken göz teması kurma.” maddesinde %0 geliştirilmeli, %10 iyi, %90 çok iyi puan; “Konuşanın/ okuyanın sözünü kesmeden dinleme.” maddesinde %0 geliştirilmeli, %2 iyi, %98 çok iyi puan; “Etkinlik süresince konuşana/ okuyana odaklanma.” maddesinde %2 geliştirilmeli, %28 iyi, %70 çok iyi puan; “Hikayenin başlığı sorulduğunda hatırlayıp söyleme.” maddesinde %47 oranında geliştirilmeli, %38 iyi, %15 çok iyi puan; “Hikaye kahramanları sorulduğunda cevap verebilme.” maddesinde %8 geliştirilmeli, %43 iyi, %49 oranında çok iyi puan; “Dinledikleriyle ilgili sorulara cevap verebilme.” maddesinde ise %8 geliştirilmeli, %50 iyi, %42 çok iyi puan aldığı görülmektedir.

Buna göre önlük ile anlatım tekniğinin sırasıyla “konuşanın/ okuyanın sözünü kesmeden dinleme”, “dinlerken göz teması kurma”, “konuşana/ okuyana odaklanma”, “kahramanları sorulduğunda söyleme” maddesinde çok iyi; “hikaye ile ilgili sorulara cevap verme” maddesinde iyi bir yöntem olduğu fakat “başlığı hatırlayıp söyleme” de yeterince etkili bir yöntem olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 5. Kukla ile anlatım tekniğine ait frekans ve yüzde dağılımları

Maddeler		1 Geliştirilmeli	2 İyi	3 Çok İyi	Toplam
1.Dinlerken göz teması kurma.	f	0	28	32	60
	%	0	47	53	100
2.Konuşanın/ okuyanın sözünü kesmeden dinleme.	f	0	13	47	60
	%	0	22	78	100
3.Etkinlik süresince konuşana/ okuyana odaklanma.	f	0	39	21	60
	%	0	65	35	100
4.Hikayenin başlığı sorulduğunda hatırlayıp söyleme.	f	28	23	9	60
	%	47	38	15	100
5.Hikaye kahramanları sorulduğunda cevap verebilme.	f	8	31	21	60
	%	13	52	35	100
6.Dinledikleriyle ilgili sorulara cevap verebilme	f	0	41	19	60
	%	0	68	32	100

Bu değerlendirmeye göre Tablo 5. de elde edilen değerler incelendiğinde maddelerin aldığı yüzdelik değerler şu şekildedir: “Dinlerken göz teması kurma.” maddesinde %0 geliştirilmeli, %47 iyi, %53 çok iyi puan; “Konuşanın/ okuyanın sözünü kesmeden dinleme.” maddesinde %0 geliştirilmeli, %22 iyi, %78 çok iyi puan; “Etkinlik süresince konuşana/ okuyana odaklanma.” maddesinde %0 geliştirilmeli, %65 iyi, %35 çok iyi puan; “Hikayenin başlığı sorulduğunda hatırlayıp söyleme.” maddesinde %47 geliştirilmeli, %38 iyi, %15 çok iyi puan; “Hikaye kahramanları sorulduğunda cevap verebilme.” maddesinde %13 geliştirilmeli, %52 iyi, %35 çok iyi puan; “Dinledikleriyle ilgili sorulara cevap verebilme.” maddesinde ise %0 geliştirilmeli, %68 iyi, %32 çok iyi puan aldığı görülmektedir.

Buna göre kukla ile anlatım tekniğinin sırasıyla “konuşanın/ okuyanın sözünü kesmeden dinleme”, “dinlerken göz teması kurma”, konusunda çok iyi; “hikaye ile ilgili sorulara cevap verme”, “konuşana/ okuyana odaklanma” ve “kahramanları sorulduğunda cevap verme” maddelerinde iyi bir yöntem olduğu fakat “başlığı hatırlayıp söyleme” de yeterince etkili bir yöntem olmadığı belirlenmiştir.

4. Tartışma, Sonuç Ve Öneriler

Okul öncesinde Türkçe etkinliklerinde kullanılan hikaye anlatım tekniklerinin dikkat süresi üzerine etkisinin incelendiği bu araştırma önemli sonuçlar ortaya koymaktadır.

Bu çalışmada elde edilen bulgulardan ilki düz anlatım tekniğine aittir. Düz anlatım tekniğinde görsel materyal kullanılmadığı için çocukların dikkati dağılmaktadır. Bu nedenle öğretmenin anlatım biçimi bu teknikte çok önemlidir (Aral, Kandır, Yaşar, 2000b). Öğretmen ses tonunu iyi ayarlamalı, tüm duyguları çocuğa hissettirmelidir (Saatli, 1997). Düz anlatım tekniğinin uygulanmasından elde edilen verilerin analizi incelendiğinde, rubrik maddelerine ait yüzdelik değerleri “göz teması kurma”da %13 çok iyi, “sözünü kesmeden dinleme”de %75 çok iyi, “konuşana odaklanma”da %10 çok iyi, “başlığı hatırlama”da %8 çok iyi, “kahramanları hatırlama”da %8 çok iyi, “sorulara cevap verme”de %5 çok iyi düzeyde bulunmuştur. Bu çalışmada düz anlatım tekniği görsel içermediği için başlık, kahramanları hatırlama noktalarında dikkati sağlamada yetersiz kaldığından yüzdelik değerlerinin düşük çıktığı; anlatım sırasında kullanılan jest ve mimiklerin, vurgu ve tonlamaların dikkati çekerek sözünü kesmeden dinlemeye etki ettiği bu nedenle yüzdelik değerlerin yüksek çıktığı düşünülmektedir.

Bu verilere göre düz anlatım tekniğinin dikkat süresi üzerinde etkili bir yöntem olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmada elde edilen bulgulardan ikincisi hikaye kartı ile anlatım tekniğine aittir. Hikaye kartlarının etkili olabilmesi için belli şartlar gerekmektedir. Kartlardaki resimlerin çocukların görebileceği büyüklükte olması, kartların sağlam yapılması, kartlardaki resimlerin renklendirmesinin dikkat çekici olması ve resimlerin hikayede geçen olayı ve karakterleri iyi bir şekilde yansıtmaları hikaye

kartlarında yer alması gereken temel niteliklerdendir (Bektaş, 2010). Hikaye kartlarının, çocukların resimleri rahatlıkla görüp anlayabilecekleri boyutlarda olması hikayeye dikkat çekilmesi açısından önem taşımaktadır (Ural, 1985). Hikaye kartı ile anlatım tekniğinin uygulanmasından elde edilen verilerin analizi incelendiğinde, rubrik maddelerine ait yüzdelerik değerleri “göz teması kurma”da %70 çok iyi, “sözünü kesmeden dinleme”de %88 çok iyi, “konuşana odaklanma”da %65 çok iyi, “başlığı hatırlama”da %47 çok iyi, “kahramanları hatırlama”da %25 çok iyi, “sorulara cevap verme”de %45 çok iyi düzeyde bulunmuştur. Bu çalışmada hikaye kartı ile anlatım tekniğinde anlatılan hikaye ve görsel uyarılar birbirini desteklediğinden, birbirinden tutarsız olmadığından çocukların odaklanmasında olumlu bir katkı sağladığı; bu nedenle maddelere ait yüzdelerik değerlerin yüksek çıktığı düşünülmektedir. Bu verilere dayanarak hikaye kartı ile anlatım tekniğinin dikkat üzerinde çok etkili bir yöntem olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu çalışmada elde edilen önemli bulgulardan üçüncüsü hikaye önlüğü ile anlatım tekniğine aittir. Öğretmen her karakteri sırası geldikçe önlüğe yerleştirir, karakter gösterildikten sonra olay örgüsüne göre yeni karakterler eklenir veya kaldırılır. Hikaye önlüğü ile anlatım tekniğinin uygulanmasından elde edilen verilerin analizi incelendiğinde, rubrik maddelerine ait yüzdelerik değerleri “göz teması kurma”da %90 çok iyi, “sözünü kesmeden dinleme”de %98 çok iyi, “konuşana odaklanma”da %70 çok iyi, “başlığı hatırlama”da %15 çok iyi, “kahramanları hatırlama”da %40 çok iyi, “sorulara cevap verme”de %42 çok iyi düzeyde bulunmuştur. Bu çalışmada hikaye önlüğü ile anlatım tekniğinde karakterler görsel bir destek sunduğu için daha ön planda kalmıştır çocukların karakterlere daha çok odaklanması, karakterlerle ilgili soruları cevaplaması, sözün kesilmeden dinlenmesinde etkili olmuştur. Bu nedenle bu maddelere ait yüzdelerik değerlerin yüksek çıktığı; başlık söylendikten hemen sonra karakterler ön plana çıktığı için dikkatin karakterlere çekilmesinden dolayı “başlığı hatırlama” maddesinin yüzdelerik değerlerinin düşük çıktığı düşünülmektedir. Bu verilere göre hikaye önlüğü ile anlatım tekniğinin dikkat üzerinde “başlığı hatırlama” hariç çok etkili bir yöntem olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu çalışmada elde edilen önemli bulgulardan sonuncusu kukla ile anlatım tekniğine aittir. Kuklalar ile hikaye anlatılırken hangi kukla konuşuyorsa o hareket ettirilmelidir. Sahnedeki diğer kuklaların aynı anda hareket halinde olmaması gerekir. Bu durumda çocuk hangi kuklanın konuştuğunu takip edemeyebilir. Bu tekniğin ilgi çekici olabilmesi için kuklaların karakteristik özelliğine uygun olarak ses tonunun kullanılmasına dikkat edilmelidir (Aral, Kandır, Yaşar, 2000b). Kukla ile anlatım tekniğinin uygulanmasından elde edilen verilerin analizi incelendiğinde, rubrik maddelerine ait yüzdelerik değerleri “göz teması kurma”da %53 çok iyi, “sözünü kesmeden dinleme”de %78 çok iyi, “konuşana odaklanma”da %35 çok iyi, “başlığı hatırlama”da %15 çok iyi, “kahramanları hatırlama”da %35 çok iyi, “sorulara cevap verme”de %32 çok iyi düzeyde bulunmuştur. Bu çalışmada kukla ile anlatım tekniğinde kukla sahnesinde hikaye karakterlerinin sürekli değişmesi, yeni karakterin eklenmesi bir önceki karakterin unutulmasına sebep olduğundan “karakterleri hatırlama” maddesinin yüzdelerik değerinin düşük çıkmasına neden olduğu düşünülmektedir. Aynı zamanda yeni karakterin eklenmesi bir sonraki karakterin ne olacağı konusunda merak uyandırdığından odaklanmanın sürekli canlı kaldığı bu yüzden diğer maddelerin yüzdelerik değerlerinin yüksek çıktığı düşünülmektedir. Bu verilere göre kukla ile anlatım tekniğinin “karakterleri hatırlama” ve “başlığı hatırlama” hariç diğer maddelerde çok etkili bir yöntem olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmadan elde edilen genel sonuçlara göre hikaye anlatım tekniklerinin dikkat üzerine etkisi yüzdelerik değerleri olarak önlük ile anlatım tekniğinde %60 çok iyi, hikaye kartı ile anlatım tekniğinde %57 çok iyi, kukla ile anlatım tekniğinde %41 çok iyi ve düz anlatım tekniği ile anlatım da %20 çok iyi olarak bulunmuştur. Hikaye anlatımında kullanılan farklı tekniklerin ilgiyi daha canlı tutması çocukların göz teması kurmasına, sözün kesilmemesine, odaklanmasına, başlığı hatırlamasına, kahramanları hatırlamasına ve sorulara cevap vermesinde etkili olmuştur. Her teknikte ve maddede yüzdelerik değerlerinin farklı bulunması hikaye anlatım tekniklerinin dikkat üzerinde farklı etkileri olduğunu ortaya koymaktadır.

Okul öncesi öğretmenleri, hikaye anlatımında kullanılan tekniklerde araçların temininde zorluk yaşayabilirler. Okul şartları göz önüne alındığında tüm yöntemler uygulanamayabilir. Araçların temini konusunda Milli Eğitim Müdürlükleri, öğretmenler, aileler veya vakıflardan destek sağlanabilir.

Okul öncesi öğretmenleri, hikaye anlatımında kullanılan teknikler hakkında yeterli bilgiye sahip olmayabilirler. Bu nedenle öğretmenlere tekniklerle ilgili bilgilendirme amaçlı kurslar verilebilir.

Bu çalışmaya ek olarak hikaye anlatım tekniklerinde dikkat süresini ölçmek amacıyla deney ve kontrol grupları oluşturulup deneysel çalışmalar yapılabilir.

5. Kaynaklar

- Akay, Y., Bozan, A. (2012), Dikkat geliştirme eğitiminin ilköğretim 5. Sınıf öğrencilerinin dikkatlerini toplama becerilerine etkisi, *Western Anatolia Journal of Educational Science*, 3(6), 53-66
- Akçay, A. ve Akçay, N. O. (2017). Hikâye kartlarının çocukların görsel ifade becerileri üzerindeki etkisi, *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(3), 417-432.
- Aral, N. (2008), *Erken çocukluk dönemi ve kitap*, Türk Halkları Çocuk Edebiyatı Kongresi, 1. Kitap Bakü: 16699403(Online): 471-475.
- Bektaş, H. (2010), *Okul öncesi öğretmenlerinin Türkçe etkinliklerinde kullandıkları hikaye anlatım yöntemlerinin incelenmesi: Karaman ili örneği*, (Yüksek Lisans Tezi) Eğitim Bilimler Enstitüsü, Selçuk Üniversitesi, Konya
- Binbaşıoğlu, C. (1995), *Eğitim psikolojisi*, 9.baskı, Ankara: Binbaşı Yayınları
- Darly, L. and Shako, S. (2010), *Motivating Students to Write Through The Use Childrens Literature*, Unpublished Master's Thesis, Chicago: Saint Xavier University
- Emiroğlu, S., Pınar, F. N. (2013), Dinleme becerisinin diğer beceri alanları ile ilişkisi, *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume*, 8(4),769-782
- Erşahin, U. I. (2009), *Türkçe ders kitaplarında yer alan çocuk edebiyatı metinlerinin çağdaş çocuk edebiyatı ilkeleri açısından değerlendirilmesi ve eğitsel öneriler*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: İstanbul Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Işıkoğlu E. N., Akay, B.(2015), Okul öncesi eğitimde hikaye okuma ve öğretmen sorularının incelenmesi, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36, 34-46
- Kan, M. O. (2012), Türkçe öğretmenlerinin çocuk edebiyatı ile ilgili görüşleri üzerine nitel bir araştırma, 3. *Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu*, 05-07 Ekim 2011, Ankara Üniversitesi Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Uygulama ve Araştırma Merkezi, Yayın No:4, 109-118.
- Kuşçu, Ö. (2010), *Orff - Schulwerk yaklaşımı ile yapılan müzik etkinliklerinin okul öncesi dönemdeki çocukların dikkat becerisine etkisi*, (Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya
- Özbay, M. (2005), *Bir dil becerisi olarak dinleme eğitimi*, 1.baskı, Ankara: Akçağ Yayınları
- Özer Özkan, Y., Coşkun, L.(2015), Okul öncesi dönem çocuklarına yönelik dinleme becerilerini değerlendirme ölçeğinin geliştirilmesi, *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 5(2), 67-98
- Öztürk, A. (2010), *Çocuk edebiyatı ve okul öncesi eğitimde Türkçe dil etkinlikleri*, Ankara: Eğiten Kitap.
- Öztürk, A. (2005), *Okul öncesi kurumlarında ana dili etkinlikleri*, 1. Baskı, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Öztürk, A. (2010), *Çocuk edebiyatı ve okul öncesi eğitimde Türkçe dil etkinlikleri*, Eğiten kitap, İstanbul
- Sever, S. (2012), *Çocuk ve Edebiyat*, Ankara: Tudem Yayınları.
- Turan F., Ulutaş İ.(2016), Okul öncesi eğitim kurumlarındaki resimli öykü kitaplarının özellikleri ile öğretmenlerin bu kitapları kullanma durumlarının incelenmesi, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Ve Araştırma Dergisi*, 2/1,22-45
- Turgut G., Kışla, T. (2015), Bilgisayar destekli hikaye anlatım yöntemi: alan yazın araştırması, *Türkiye Online Nitelikli Araştırma Dergisi*, 6/2,97-121
- Tür, G., Turla, A. (1999), *Okul öncesinde çocuk, Edebiyat ve kitap*, İstanbul: Ya-Pa Yayınları.

Bu makale Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) lisansı ile lisanslanmıştır. Makalenin okuma, indirme, kopyalama, dağıtma ve yazdırma hakları herkes için kalıcı olarak serbest bırakılmıştır.

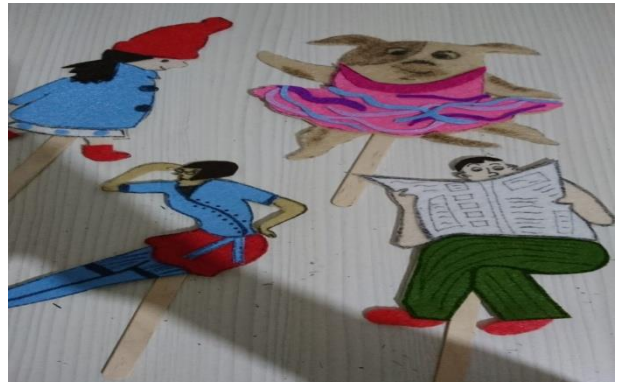
This article licensed under Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license and permanently free for everyone to read, download, copy, distribute and print.

6. Ekler

Hikaye Kartları:

Çomak Kuklalar:

Hikaye Önlüğü:**Rubrik:**

Çocuğun Adı ve Soyadı:			
ARANAN NİTELİKLER	1 Geliştirilmeli	2 İyi	3 Çok İyi
Teknik: Düz Anlatım			
Hikaye Adı:			
Dinlerken göz teması kurma.	Göz teması kurmadı.	Ara ara göz teması kurdu.	Süreç boyunca göz teması kurdu.
Konuşanın/okuyanın sözünü kesmeden dinleme.	Süreç boyunca konuşanın/okuyanın sözünü kesti.	Bazı yerlerde konuşanın/okuyanın sözünü kesti.	Süreç boyunca konuşanın/okuyanın sözünü kesmedi.
Etkinlik süresince konuşana/okuyana odaklanma.	Etkinlikle ilgilenmedi, çevresini izledi.	Etkinlik sürecinde ara ara çevresini izledi.	Etkinlik sürecinde konuşana/okuyana odaklandı.
Hikayenin başlığı sorulduğunda hatırlayıp söyleme.	Başlığı hatırlayamadı, söyleyemedi.	Başlığın bir kısmını hatırladı, söyledi.	Başlığın tamamını hatırladı, söyledi.
Hikaye kahramanları sorulduğunda cevap verebilme.	Kahramanlar sorulduğunda söyleyemedi.	Kahramanların bir kısmını söyledi.	Kahramanların tamamını söyledi.

Dinledikleriyle ilgili sorulara cevap verme.	Dinledikleriyle ilgili sorulara cevap vermedi.	Dinledikleriyle ilgili bazı sorulara cevap verdi.	Dinledikleriyle ilgili tüm sorulara cevap verdi.
Teknik: Hikaye Kartı			
Hikaye Adı:			
Dinlerken göz teması kurma.	Göz teması kurmadı.	Ara ara göz teması kurdu.	Süreç boyunca göz teması kurdu.
Konuşanın/okuyanın sözünü kesmeden dinleme.	Süreç boyunca konuşanın/okuyanın sözünü kesti.	Bazı yerlerde konuşanın/okuyanın sözünü kesti.	Süreç boyunca konuşanın/okuyanın sözünü kesmedi.
Etkinlik süresince konuşana/okuyana odaklanma.	Etkinlikle ilgilenmedi, çevresini izledi.	Etkinlik sürecinde ara ara çevresini izledi.	Etkinlik sürecinde konuşana/okuyana odaklandı.
Hikayenin başlığı sorulduğunda hatırlayıp söyleme.	Başlığı hatırlayamadı, söyleyemedi.	Başlığın bir kısmını hatırladı, söyledi.	Başlığın tamamını hatırladı, söyledi.
Hikaye kahramanları sorulduğunda cevap verebilme.	Kahramanlar sorulduğunda söyleyemedi.	Kahramanların bir kısmını söyledi.	Kahramanların tamamını söyledi.
Dinledikleriyle ilgili sorulara cevap verme.	Dinledikleriyle ilgili sorulara cevap vermedi.	Dinledikleriyle ilgili bazı sorulara cevap verdi.	Dinledikleriyle ilgili sorulan tüm sorulara cevap verdi.
Teknik: Önlük ile Anlatım			
Hikaye Adı:			
Dinlerken göz teması kurma.	Göz teması kurmadı.	Ara ara göz teması kurdu.	Süreç boyunca göz teması kurdu.
Konuşanın/okuyanın sözünü kesmeden dinleme.	Süreç boyunca konuşanın/okuyanın sözünü kesti.	Bazı yerlerde konuşanın/okuyanın sözünü kesti.	Süreç boyunca konuşanın/okuyanın sözünü kesmedi.
Etkinlik süresince konuşana/okuyana odaklanma.	Etkinlikle ilgilenmedi, çevresini izledi.	Etkinlik sürecinde ara ara çevresini izledi.	Etkinlik sürecinde konuşana/okuyana odaklandı.
Hikayenin başlığı sorulduğunda hatırlayıp söyleme.	Başlığı hatırlayamadı, söyleyemedi.	Başlığın bir kısmını hatırladı, söyledi.	Başlığın tamamını hatırladı, söyledi.
Hikaye kahramanları sorulduğunda cevap verebilme.	Kahramanlar sorulduğunda söyleyemedi.	Kahramanların bir kısmını söyledi.	Kahramanların tamamını söyledi.

Dinledikleriyle ilgili sorulara cevap verme.	Dinledikleriyle ilgili sorulara cevap vermedi.	Dinledikleriyle ilgili bazı sorulara cevap verdi.	Dinledikleriyle ilgili soruların tüm sorulara cevap verdi.
Teknik: Kukla İle Anlatım			
Hikaye Adı:			
Dinlerken göz teması kurma.	Göz teması kurmadı.	Ara ara göz teması kurdu.	Süreç boyunca göz teması kurdu.
Konuşanın/okuyanın sözünü kesmeden dinleme.	Süreç boyunca konuşanın/okuyanın sözünü kesti.	Bazı yerlerde konuşanın/okuyanın sözünü kesti.	Süreç boyunca konuşanın/okuyanın sözünü kesmedi.
Etkinlik süresince konuşana/okuyana odaklanma.	Etkinlikle ilgilenmedi, çevresini izledi.	Etkinlik sürecinde ara ara çevresini izledi.	Etkinlik sürecinde konuşana/okuyana odaklandı.
Hikayenin başlığı sorulduğunda hatırlayıp söyleme.	Başlığı hatırlayamadı, söyleyemedi.	Başlığın bir kısmını hatırladı, söyledi.	Başlığın tamamını hatırladı, söyledi.
Hikaye kahramanları sorulduğunda cevap verebilme.	Kahramanlar sorulduğunda söyleyemedi.	Kahramanların bir kısmını söyledi.	Kahramanların tamamını söyledi.
Dinledikleriyle ilgili sorulara cevap verme.	Dinledikleriyle ilgili sorulara cevap vermedi.	Dinledikleriyle ilgili bazı sorulara cevap verdi.	Dinledikleriyle ilgili soruların tüm sorulara cevap verdi.